



# Specifika ošetřování židovských klientů

Univerzita Pardubice

Fakulta zdravotnických studií - Katedra ošetřovatelství

PhDr. et Mgr. Ivana Duková

מת לבד - מי שאוכל לבד

Kdo jí sám, umře sám

(Hebrejské přísloví)

# Federace židovských obcí v ČR

- Odhad - v ČR dnes žije 15 – 20 000 Židů,
- avšak většina z nich není registrována



# Menora



# Stručná historie židovského národa

- Židé často v historii pronásledovaným národem
- Od doby **zboření druhého Chrámu** v Jeruzalémě - rozptýlení po celém světě - v **diaspoře**
- **Holokaust**
- Po druhé světové válce - právo na vlastní stát – **Izrael** (Medinat Jisrael), založen 14. 5. 1948

# Specifika judaismu

- vznik ve **2. tisíciletí př. n. l.** jako kmenové náboženství hebrejských kmenů
- **modlitby, rituály a zvyky**, které jsou zakotveny v Bibli
- Nejedná se pouze o striktní dodržování předpisů, modliteb a oslav svátků, **je způsobem života**

# Specifika judaismu

- Tradice židovství- prameny v hebrejských biblických knihách - **Tora** ve spisech – ***micvot***, zde 613 příkazů, **Talmud** rozvádí do zákoníku – ***Halachy***.
- **Oblasti lidského života** – otázky práva, etiky, teologie, filosofie, estetiky, náboženských povinností,  
vědy a života v rodině.

# Specifika judaismu

- **Synagoga** je jak místem bohoslužby, místem výuky, také však společenské centrum .
- **Hebrejšťina**
- **Halachický Žid** – narozen židovské matce (halachické Židovce)



# Viditelné symboly judaismu

**Talit** - modlitební plášť



**Tfilin** - modlitební řemínky



# Talit



# Tfilin



# Viditelné symboly judaismu

**Kipa** – jarmulka



**Mezuza** - schránka na rámu dveří se svitkem modlitby



# Mezuza



# Viditelné symboly judaismu

**Kidušový pohár** – k požehnání



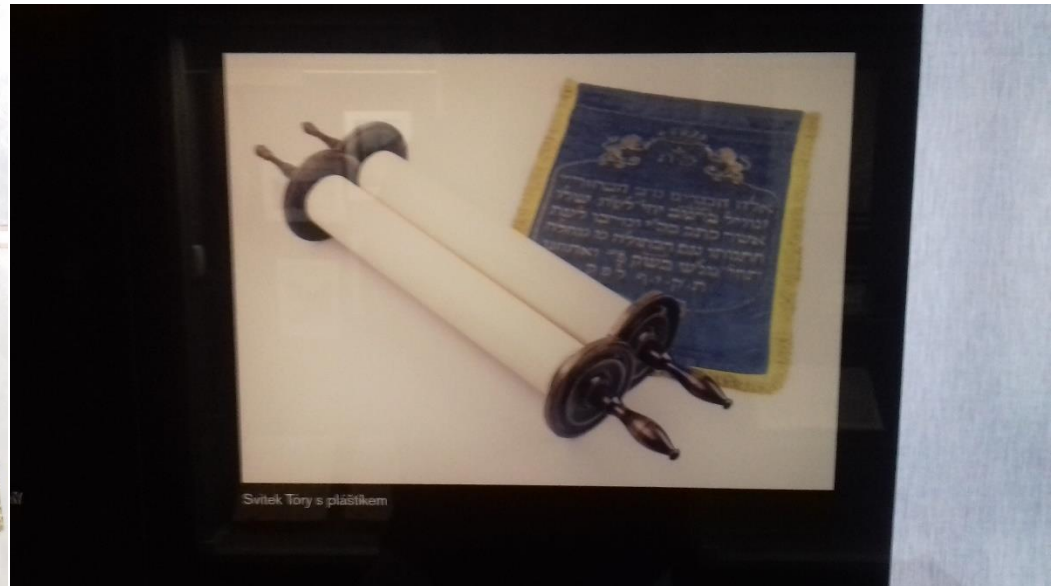
**Davidova hvězda**



**Synagoga**



# Parochet, Tóra



Svitlek Tóry s pláštíkem

# Synagoga





# Viditelné symboly judaismu

## Menora



# Specifika židovského etnika

## *Těhotenství a porod*

Potrat povolen ze zdravotních důvodů

Porod má vliv i na stanovení data obřízky

## **Obřízka** (brit mila)

### **Simchat Bat**

(radost z dcery)

### **Vykoupení syna**

za 31 dnů po narození



# Specifika židovského etnika

## *Dospívání*

**Upšerin** - stříhání vlasů – chlapci 3 roky

**Bar micva** - chlapci 13 let

**Bat micva** - děvčata 12 let

**Cheder** - základní židovská škola

**Ješiva** - škola vyššího vzdělání



# Specifika židovského etnika

***Manželství, svatba, rodina***

**Cni'ut** - cudnost

**Šiduch** - dohazování

**Nida** - žena (menstruuující)

**Chatuna** - židovská svatba

**Gerušin** - rozvod



# Specifika židovského etnika

***Nemoc, období umírání, smrt, pohřbívání***

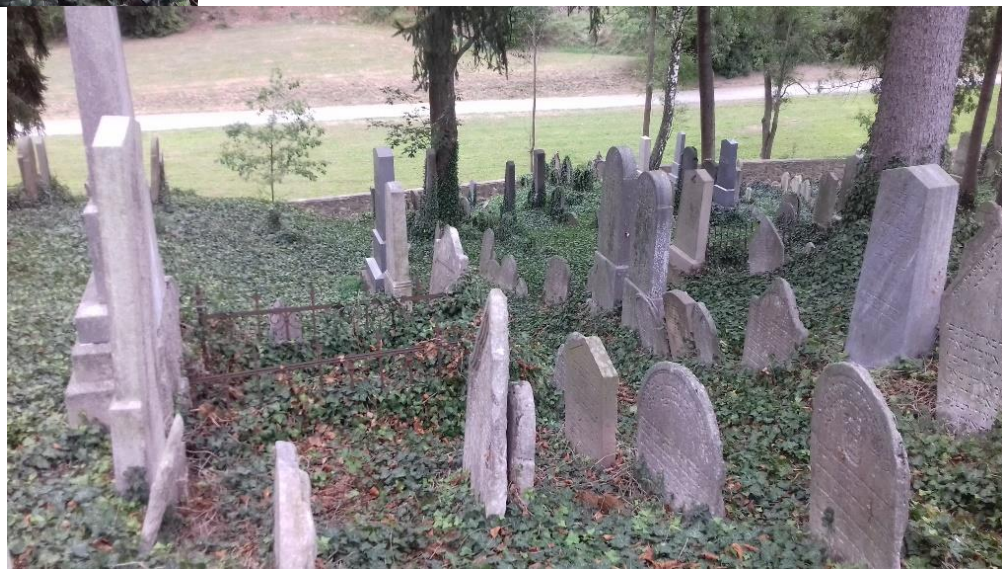
**Chevro kadiša** - Svaté bratrstvo

**Nemoc** - nemocný nemá být v nemoci ani ve smrti osamocen

**Péče o zesnulé** - *tahara* (očištění)



# Židovský hřbitov



# Hřbitov



# Zvyky běžného života - *hygiena*

**Minhag** – soubor akceptovaných zvyků

**Rituální čistota - *Tevila*** - očista těla v **mikve**



***Netilat jadajim*** - omývání rukou, pomocí **natly**





# *Netilat jadajim – Chevra Kadiša*



# Zvyky běžného života - *strava*

**Košer** - rituálně čistý pokrm – pravidla stanovena Tórou

**Trejfe** – opak košer potravin

**Parve** – potraviny, které lze konzumovat s mlékem i s masem

**Šochet** - vyškolený řezník

**Mašgiach** - kontrolor



# Košer – nůž pro Šocheta



# Košer - Macesy



# Židovský koloniál



# Zvyky běžného života - *Bejt din*

Židovský náboženský soud - stará instituce s kořeny v biblických dobách

Tvoří ji 3 rabíni

Problematika konverze, rozvodu a osobních sporů

Udělení osvědčení potravinám, ***mašgiachům, šochetům a mohelům***



# Seznam zdrojů:

- Autor, soukromý archiv, 2013
- Autor, soukromý archiv, foto se svolením Židovského muzea v Praze, 2012
- Boldišová, M, soukromý archiv, 2012
- [http://www.alljudaica.com /Menorahs-s/48.htm](http://www.alljudaica.com/Menorahs-s/48.htm), 2012
- [http://www.alljudaica.com/ Kippot-s/417.htm](http://www.alljudaica.com/Kippot-s/417.htm), 2012
- [http://www.alljudaica.com/ Tallit-Accessories-s/730.htm](http://www.alljudaica.com/Tallit-Accessories-s/730.htm), 2012
- [http://www.alljudaica.com/ Teffillin-s/566.htm](http://www.alljudaica.com/Teffillin-s/566.htm), 2012
- [http://www.alljudaica.com / Mezuzah-Parchments-s/46.htm](http://www.alljudaica.com/Mezuzah-Parchments-s/46.htm), 2012
- [http://www.alljudaica.com/ Mezuzah-Parchments-s/46.htm](http://www.alljudaica.com/Mezuzah-Parchments-s/46.htm), 2012
- [http://cs.wikipedia.org/ wiki/Bar micva](http://cs.wikipedia.org/wiki/Bar_micva), 2012
- [http:// www.alljudaica.com/ceramic-s/527.htm](http://www.alljudaica.com/ceramic-s/527.htm), 2012
- [http://www.alljudaica.com/ Lulav-and-Etrog-Set-p/2589 p.htm?gclid=CJP6576ou LICFUe- zAodq0QA1w](http://www.alljudaica.com/Lulav-and-Etrog-Set-p/2589_p.htm?gclid=CJP6576ou LICFUe- zAodq0QA1w), 2012
- [http://cs. wikipedia.org/wiki/ Soubor:Star\\_of\\_David.svg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Star_of_David.svg), 2012
- [http://cs.wikipedia.org/wiki/ Soubor:Torah\\_and\\_jad.jpg.](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Torah_and_jad.jpg), 2012
- [http://cs.wikipedia.org/wiki /Soubor:Temple Beth-El \(Birmingham\) mikveh.jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Temple_Beth-El_(Birmingham)_mikveh.jpg), 2012

Děkuji za pozornost



עם יד על הלב  
( Im Yad Al Halev)

S rukou na srdci